

Slika nam predstavlja neko letališče na zapadu, katerega so obmetavala sovražna letala in ga popolnoma uničila s shranjenimi letali vred.

dalcu na razpolago. Francoski inženir d'Arcon je izumil kot pripravo za glavni naskok dne 16. septembra 1782 tako zvane plavajoče topniške baterije, ki so bile zgrajene za uspešno obstreljevanje gibraltarske skale. Mnogo znamenitih generalov iz vseh dežel, pa tudi radovednežev, kakor poznejši francoski kralj Karel X., se je zbralo, da bi opazovalo na lastne oči napad Špancev na nezavzetno trdnjavo. V Londonu in Parizu so sklepali visoke stave, ali se bo Gibraltar držal, ali pa ga bo zopet osvojila Španija z novim orožjem — s plavajočim topništvom.

Zopet je bil Nemec, namreč žebjar Schwankendick iz Nürnberga, ki je v tej odločilni uri otel Gibraltar Angležem. Ko je ponehal na večer bobneči ogenj španskih plavajočih baterij, je ulil omenjeni žebjar žareče krogle, katere so bile izstreljene v takem stanju in so zanetile splave, na katerih so bili topovi. Proti polnoči je gorelo že deset takih splavov. Ob jutranjem svitu je bilo videti samo še eno plavajočo baterijo. Kar pa ni zgorelo, je požrlo morje.

Po tej veliki oblegi si ni upal noben sovražnik, da bi se bil lotil napada na Gibraltar.

Izjava, ki je obdržala pomembnost 150 let

Kmalu po tem brezuspešnem triletnem napadanju Špancev je izrekel angleški državnik Karel James Fox v parlamentu besede, ki so obdržale svojo veljavo do danes in se glasi: »Ministrstvo s pametjo bo vedno rabilo Gibraltar, da bo lahko ločilo Francijo od Francije, Španijo od Španije in druge narode. Trdnjava Gibraltar je ena od najbolj važnih posesti Anglije. Gibraltar nam je dal ugled v očeh narodov. Gibraltar dokazuje veličastno našo nadmoč. Vrnite Gibraltar Špancem, Sredozemsko morje bo zopet ribnik — ribnik,

po katerem se bodo po svoji volji vozili in trgovali. Oddajte Gibraltar, države Evrope, katere se razprostirajo ob Sredozemskem morju, ne bodo več dolgo pričakovale od vas proste vožnje po tem morju.«

Gibraltar oporišče

Še enkrat — 23 let pozneje — je odmevalo od gibraltarskih skal bobnenje topov. Tokrat

Nemški minonosiec na poti k polaganju min. da z njimi zapre morski prostor pred vdorom sovražnih ladij. Mornarji si krajšajo na vožnji čas s tem, da slikajo na mine zabavne slike.

so ga smatrali vsi za reveža. Imel je malo prodajalno v stranski ulici, kamor se je izgubilo le malo ljudi. O njem so pripovedovali, da živi samo od krožnika tople juhe na dan. Po njegovi smrti pa se je pojavila v neki banki starejša ženska, ki je predložila hranilno knjižico na njegovo ime. Glasila se je na 700.000 slovaških kron. Ženska je zahtevala, naj ji denar izplačajo. Ugotovili so, da je bil trafikant res vložil skoraj tri četrt milijona kron. Policija skuša zdaj ugotoviti, od kod mu je bil ta denar.

Pot okoli sveta — v copatah. V Kodanj na Dansko se je vrnil po devetletni odsotnosti neki Peter Andersen. Ta leta je prebil na potovanju okrog sveta. Potova-

»Saj ti ne branim.«

»Torej vam je prav, da ostanem in da en mesec gospodinjim, pred vsem pa strežem svojemu otroku?«

»Prosim te,« je rekel, dodal pa še žaljivo: »In koliko plače zahtevaš za to?«

»Plačo mi lahko sami določite,« je odgovorila in zaničljivo odmahnila z glavo.

Zbegano jo je gledal. Zdela se mu je še lepša, še mikavnejša kakor pred štirimi leti, ko jo je nagnal. Nežnejša je gotovo bila; toda napravljala se je strašno tuje: že zaradi svoje gosposke obleke in gosposkega vedenja, posebno pa še s tem, da ga je ves čas vikala. Poskušal je tudi sam, da bi jo vikal, pa tega ni spravil iz sebe. Morda bi ji bil ganil srce, ko bi se bil ponižal in jo prosil za odpustanje. Ali tej misli se je protivila njegova zakrknjena prevzetnost. Ženi pa je bilo ljubše, da se ji ni skušal približati.

»Kje je moj otrok?« je vprašala čez nekaj časa.

»Pojdi z menoj!«

Šla sta k vratom. Tu je ona obstala in rekla z zapovedujočim glasom:

»Jaz vam bom rekala, gospod Končnik, vi pa mi lahko rečete, gospa Tilka, pred posli pa se pišem, gospa Dobrovnik.«

Pokimal je in ji pritrdil. Pobralla je svoj mali kovčeg in šla za njim po stopnicah. Ko je dekla zapustila sobo,

je stopila Tilka k posteljici bolnega otroka, ki je naglo in težko dihal. Deček je bil zrastel, obraz se je zdel materi tako spremenjen, da ga skoraj ni več spoznala. Bleda ko smrt je stala ob posteljici in je nekaj časa nemo gledala v otroka. Potem se je sklonila k njemu in mu nežno pošepetala:

»Tonček, ljubi Tonček, glej, mama je prišla. — Ali me nič več ne poznaš?«

Deček je odprl oči in jo pogledal tuje.

»Tonček, moj Tonček,« je rekla še mehkeje in še bolj nežno, »jaz sem tvoja mama, jaz te imam rada. Pa nekaj lepega sem ti prinesla: srebrno tičko in železnico z mašino.«

Tedaj so se dečku jele oči motno svetlikati. Stegnil je ročico in pritipal do njenega lica. Zasopihal je in zahrpal:

»Mama, tu bodi! Sem tako bolen.«

Ženi so se udrle solze po licu. Pritisnila je vroč poljub otroku na potno in zagorelo čelo in zahtela na ves glas:

»Moj ljubi, ljubi Tonček!«

V tem kriku je bilo toliko ljubezni in toliko bolesti, da je postalo možu na mah jasno, kaj je morala žena vse pretrpeti.

Žena se je rahlo rešila rokice, ki jo je bil sinček položil okoli njenega vratu, in je dejala ljubo:

CROATIA BATERIJE

žepne anodne-ogrevalne, izdeluje samo domača tvornica

CROATIA

tovarna baterij

JOSIP PASPA,
Zagreb, Koturaška 69.

Spominjajmo se v molitvah rajnih!

Upokojeni profesor-duhovnik umrl. V bolnišnici v Slovenjem Gradcu je umrl po daljšem bolehanju na srcu g. Ernest Terstenjak, profesor v pokopu. Rodil se je 23. decembra 1870 v Ljutomeru. Mašniško posvečenje je prejel leta 1894. Kaplan je bil pri Sv. Ani v Slov. gorici, v Slov. Bistrici in v Kamnici. Služboval je kot kurat v kaznišnici v Gradcu in za tem je bil sprejet v vojaško službo in je bil kurat v Trstu in Pulju. Ko je končal na vseučilišču v Gradcu prirodoslovne nauke, je bil imenovan za profesorja v Inomostu. V svetovni vojni je vršil posle vojaškega duhovnika na ruski ter italijanski fronti. Po vojni je deloval na učiteljsku v Mariboru, pozneje pa kot vojaški kurat v Valjevu do upokojitve. V pokopu je bil nekaj časa hišni duhovnik pri grofu Pachtu v Zg. Sv. Kungoti, nato pa župni upravitelj pri Sv. Juriju ob Pesnici. Srčna bolehnost ga je prisilila, da je opustil dušno pastirstvo in se je presečil k Sv. Martinu pri Vurbergu, od tam pa v slovenjegraško bolnišnico, kjer je opravljal vestno službo hišnega duhovnika. Blagopokojni je bil vesten ter goreč duhovnik in zaveden Slovenec tudi v vojaški službi pod staro Avstrijo. Velik prijatelj je bil dijaštva, katerega je podpiral in pripomogel dvema nečakoma, da sta danes duhovnika. Pogreb se je vršil zadnji petek dopoldne. Truplo pokojnika so ob 10 prenesli iz bolnišnice v mestno župno cerkev, kjer so bile molitve, nato pa pridiga in žalna sv. maša. Na zadnji poti je rajnega spremljalo 23 duhovnih sobratov, zdravniki iz bolnišnice, setre usmiljenke, predstavniki mesta, mestnih ustanov in oblasti ter velika množica ljudstva. V cerkvi mu je govoril poslovljni govor dekan msgr. Fr. Ks. Meško, nato sta dva njegova nečaka — župnika Weingerl — opravila zanj sv. daritev. Ob odprtem grobu se je profesorju zahvalil za petletno delovanje v bolnišnici upravnik g. primarij dr. Ljotje Simoniti. Pevci so zapeli žalostinko in zemlja je pokrila telesne ostanke blagega in plemenitega duhovnika.

Zadnje spremstvo g. zlatomašnika Jakoba Cinglaka. V zadnji številki je poročal »Slov. gospodar« o smrti 83 letnega zlatomašnika Jakoba Cinglaka v Ptuj. Pogreba se je udeležilo zelo mnogo ljudi, ker je bil blagopokojni dobro znan. Pogrebni sprevod je vodil g. ptujski prošt Greif ob asistenci štirih duhovnikov in navzočnosti 41 duhovnih sobratov. Iz proštove poslovilne pridige smo poslušalci izvedeli, da je bil rajni zlatomašnik šestkrat upravitelj raznih župnij in med temi dvakrat velike vojniške fare, kjer je deloval 28 let. Kot upokojenec je tudi v Ptuj rad pomagal v prostiškji cerkvi, dokler ga ni priklenila bolezen na bolniško posteljo. Kakor vse druge razne križe in težave, je prenašal tudi bolezen z zgledno potrpežljivostjo ter vdanostjo v voljo božjo. Na pokopališču se je poslovil od zlatomašnika v imenu prevz. g. škofa njegov prijatelj g. stolni kanonik dr. Ivan Zagar iz Maribora. Zahvalil se je umrlemu za dolgoletno dušno pastirsko skrb in ljubezen, za katero mu bo Bog obilen plačnik!

V visoki starosti 78 let je pretekli dni v Soboti umrl oče tukajšnjega odvetnika Bajlec

Jožef, katerega zemeljske ostanke so prepeležali ob veliki udeležbi ljudi v njegov rojstni kraj Bogojno. Isti dan smo pokopali tudi mlado dijakino Samec Nadico, katero je neizprosna smrt iztrgala iz rok ljubečih staršev v rani mladosti. Bog jima daj nebesa — ostalim pa naše sožalje!

V cvetu mladosti je 25. julija v Turnišču mirno v Gospodu zaspal 25 letni posestnikov sin Raščan Jožef, ki ga je že dalj časa mučila zavratna bolezen — jetika. Kljub vsestranskemu prizadevanju staršev, da bi sina ohranili pri življenju, mu smrt ni prizanesla in nas je zapustil. Naj mirno počiva, a preostlim naše sožalje!

Smrtna kosa pri Sv. Barbari v Halozah. V tem tednu je zopet imela smrt svoj pohod po naši župniji. V Paradižu je umrl ugleden možak-poštenjak kmet Kolednik Franc iz znane Brkove hiše. Bil je veren katoliški mož, dober sosed in dober gospodar. »Slov. gospodar« je zahajal od začetka v to hišo. Rajni je bil prijazen, gostoljuben človek, ki ni zavrgel siromaka in popotnika. Star je bil komaj 48 let. Zapušča nedolžne otroke z materjo-vdovo. Isti dan, kakor Kolednik, je bil pokopan ubogi trpin viničar Jakob Emeršič iz Gradišča. Bil je viničar mnogim vinogradnikom in je kot tak veliko trpljenja preстал pri delu, pa malo dobrega. Pokopan je bil

tudi Emeršič Franc, bivši posestnik v Brezovcu. Iz vojne je prinesel s seboj neozdravljivo bolezen, kostno jetiko. Zaman si je prizadeval za priznanje invalidnine. Nazadnje pa je umrl tudi nek novorojenček. Skupno torej štiri smrti v enem tednu. Vsem žalujočim naše sožalje — vsem rajnim pa mir in pokoj!

Smrt zaslužnega javnega delavca. V šmarju pri Jelšah so 2. avgusta pokopali zaslužnega javnega delavca Antona Grobelška. Rojen leta 1865. se je leta 1899. poročil s Franciško Lorgarjevo iz Senove, s katero je imel devet otrok, izmed katerih jih živi še osem. Bil je vnet cerkveni pevec, soustanovitelj Kmečke posojilnice in njen blagajnik do leta 1925., poleg tega pa še cerkveni ključar šmarske cerkve in romarske cerkve pri Sv. Roku. Njegova zasluga je, da se je obnovila kapelica in križev pot. Proti vsem, kateri so prišli z njim v stik, je bil ljubezniv in nadvse ustrežljiv. Svoje obširno posestvo je kljub visokim letom opravljal do smrti. Naj počiva v miru! Žalujočim naše sožalje!

Smrt mladega moža. V Podvinu pri žalcu so pretekli mesec pokopali posestnika Antona Rozmana. Pokojnik je bil skozi in skozi dober krščanski mož in zvest naročnik našega lista. V 39. letu starosti je, previden s sv. zakramenti, zapustil pet malih nepreskrbljenih otrok in žalujočo ženo. Od aprila je bolehal na leđvicah. Tej bolezn se je pridružil še prehlad in tako je bilo vse zdravljenje zaman. Naj v miru počiva — preostlim naše sožalje!

Dopisi

Mariborska okolica

Pobrežje pri Mariboru. Fantovski odsek in Dekliški krožek priredita v nedeljo, 11. avgusta, ob 15 na letnem telovadišču ob Slomšekovem domu prvi telovadni nastop. Na predvečer slavnostne fanfare. Vabimo Pobrežane in Mariborčane ter vse bližnje odseke in krožke, da nas polnoštevilno obiščejo! Pridite vsi na naš mladinski praznik! Po nastopu narodna zabava. Sodeluje gasilska godba Maribor.

Dravske polje

Ptujska gora. V nedeljo, 11. avgusta, priredi vodstvo Marijinega svetišča na Ptujski gori veliko tombolo za popravilo znamenite starodavne cerkve. Z ob časa je v teku stoletij zapustn na tej lepi cerkvi sledove vidnega propadanja, kateri zahtevajo nujnega popravila, sicer je ta veličastna cerkev zapisana razsulu. Širša javnost je poklicana, naj vsak po svojih močeh nekaj stori, da se ta obljubljena romarska cerkev, zgodovinski in umetniški edinstven spomenik te vrste, otme razsulu. Sedaj se popravlja zunanost cerkve. Lahko se že ugotovi, kako krasen bo končni izgled cerkve, ko bo gotova. Posebno mogočna gotska okna in podporniki, ki obdajajo cerkev, so obnovljeni prišli spet do svojega prvotnega izraza in veljave. Južna in vzhodna stran z ba-

ročno kapelo sv. Franciška je že gotova, kar pa še ni niti polovica, a proračun je skoraj že izčrpan. Zato polagamo vse upanje v letošnjo tombolo, ki mora uspeti nad vse prireditve te vrste, ki smo jih imeli doslej. Pa saj so tudi dobili taki, da so vzbudili splošno zanimanje med Gorci in okoličani. Posebno Ptujčani se zelo zanimajo za našo tombolo, tako da bo ob tej priložnosti vozil poseben avtobus iz Ptuja. Gotovo ne bo nikomur žal dati 2 din za cerkev in zadeti katero izmed 15 tombol, kakor n. pr. 1. prvovrstna krava s teletom, 2.—5. moška kolesa, 6. žensko kolo, 7. namizna ura, 8. klaftra drv, 9. moška obleka, 10. ženska obleka itd. Vseh dobikov bo nad 400. tako da bo mogel zadeti vsak sebi primeren dobitek dobre kakovosti. Za pijačo in jedao bo tudi v obilni meri poskrbljeno. V primeru slabega vremena se tombola preloži za en teden. Tablice so že v razprodaji, zato hitro sežite po njih, ker po vsej okolici gre glas, da na Ptujski gori sreča čaka vas! — Ob prazniku Marijinega Vnebovzetja (na Veliki šmarni) traja romarski shod na Ptujski gori tri dni: 14., 15. in dne 16. avgusta. Romarji pridejo od blizu in daleč. Več procesij, ki gredo v šmarje pri Jelšah k sv. Roku in na Sladko goro, opravi mimogrede pri gorski Mariji svojo pobožnost. Na dan sv. Roka pa pridejo na Goro procesije iz Slivnice, Hoč in Cirkovce. Za spovednike bo poskrbljeno, tako da bo lahko vsak opravil svojo dolžnost.

»Tonček, priden si, moj. Tu bom pri tebi, zmeraj bom pri tebi. Ko ti bo boljše, ti bom pokazala mašino. Zdaj le lepo spi; kmalu ti bo boljše.«

Bolesten smehljaj je zaigral otroku okoli ust, potem je spet zaprl trudne oči. Tilka je vzela iz kovčega stekleničko z dišečo kolonjsko vodo, ulila si je nekaj kapljic v roko in obrisala z njo dečka po čelu in licih. Prijeten čist duh se je razširil po sobi.

Čez nekaj časa se je obrnila na moža, da ji je pokazal sobico, kjer se je lahko preoblekla. Ko se je vrnila čedno po domače opravljena, se možu ni zdela več tako tuja, ampak domača ko nekdanj. Njeno vedenje pa se ni spremenilo; bilo je hladno ko prej. Posteljina ji ni bila po volji, češ da je že vsa potna in umazana. Tedaj je šel mož in prinesel kup novo opranega perila. Z njegovo pomočjo je oblekla otroku novo srajco; medtem ko je on držal otroka, je hitro postlala posteljico in pognila sveže prte, potem je otroka spet rahlo položila in ga skrbno pokrila. — Tudi to ji ni bilo po volji, kako je bila posteljica postavljena, češ da otroku tako sonce ravno v obraz sveti. Poskusila jo je premakniti. Ko sama ni mogla, je priskočil mož, da bi ji pomagal. Pri tem je moral njeno roko prijeti, ki jo je dalj držal, kakor je bilo potrebno. Ona pa mu jo je iztrgala, kakor da jo je kaj pičilo. Njemu je udarila kri v glavo, rekel pa ni nič in se je usedel daleč od nje k oknu, medtem ko se je usedla ona zraven posteljice. Ne besede nista sprego-

vorila; tu pa tam se je žena na skrivnem ozrla po njem. Na zunaj se ni Bog ve kaj spremenil; edino dve gubi na čelu sta ga delali nekoliko starejšega in tisti prevzetni izraz na licu mu ni bil več tako očiten kakor nekoč. Danes je bil videti ves zdelan in zbit. Zaradi tega se ji je skoroda zasmilil in čez nekaj časa je dejala:

»Lahko greste in si spočijete; bom jaz pri otroku. Če bi bilo kaj treba; vas bom poklicala.«

S težkimi koraki je odšel v svojo spalnico in se je vrgel na posteljo. Toda po njegovi notranjosti so divjala čustva tako strašno, da ni mogel skleniti oči.

Popoldne je prišel doktor iz mesteca. Bil je še mlad gospod, ki se mu je Tilka predstavila kot nova gospodinja. Zdravnik je opazil prav materinsko skrb nove střežnice. Potem ko je poklicala moža, je zdravnik poskušal, da bi otroku očistil grlo; pa mu ni uspelo, ker je začel deček na ves glas hripati in ga je jelo dušiti. Doktor je mignil z rameni in je dejal, da je le malo ali nič upanja, da bi okreval. Ko je odšel, je vprašala Tilka moža:

»Ali so ga že spredili?«

»Ne. Saj je še premlad,« je odgovoril nevoljno.

»Z osmimi leti je treba otroka že prevideti,« je vztrajala na svojem; »šla bom k fari po gospoda.«

Tedaj se je vdal in je rekel:

»Ni treba, da bi sama hodila. Poslal bom hlapca.«

(Dalje sledi)

nje je začel zavoljo visoke stave, ki mu je med drugim zagotavljala brezplačno oskrbo in prenočevanje ves ta čas, toda pod pogojem, da ne bo v tem času nikoli obul pravih čevljev, temveč bo hodil samo v klobučevinastih copatah. Pogoje je točno izpolnil in s seboj je prinesel v domovino 136 parov ponošenih copat.

Nov svetovni mojster. Nov svetovni mojster je mister Albert Goodman iz Lakewooda v Ameriki, in sicer je dosegel, kakor poročajo, svetovno prvenstvo, kar se tiče pitja kave. V pol ure all točneje v 31 minutah in 52 sekundah je izpraznil nič manj nego 86 skodelic kave. Srečna Amerika, ki si lahko celo v današnjih prilikah privošči takšne rekorde!